

తెలుగు ప్రజల హాగామ

యస్కాశ్చావిశ్వాసకం

“చుక్కమ్మ కోరుకోవాలేగాని చుక్కల్లోని చందమామనైనా తెచ్చి ఆమె కొప్పులో ముడవగలడే రాజయ్య”

“చుక్కమ్మకి సంతోషం కలుగుతాదంటే సింహానోట్లో బురదూర్చగలడు రాజయ్య”

రాజయ్యకి చుక్కమ్మ మీదున్నంత మక్కువ బహుశా ముంతాణే వీడ సాజహానీకి గూడా వుండదేమో!” అని ఆ గ్రామంలో కొంతమంది చరిత్ర పదుపుకున్న వారి అనుమానం కానీ, చుక్కమ్మ దుకాణంలోని సారా కష్టమర్చుకా అనుమానం లేదు. చుక్కమ్మ అడిగితే తన గుండెను కోసి పింగాణి ప్లేట్స్ పెట్టి యిచ్చేస్తాడు రాజయ్య అని వారికో గట్టి నమ్మకం. బలానికి వీనుగు, బిరుసానికి పులి, మాయకి నక్క విశ్వాసానికి కుక్క [ఇవన్నీ చుక్కమ్మ అభిప్రాయాలే] అయిన రాజయ్య ‘ఆసమయంలో’ ఎందుకలా చేపవచ్చి వూరుకున్నాడో అక్కడున్న వారెవరికీ అర్థంకాలేదు.

ద్రావది కేకసాకాలు దుశ్శాసనుని వేళ్లల్లో దిక్కుకున్నప్పుడు ద్రావది కళ్లలో మెరిసిన ఎరుపులాంటి మెరుపు—రాజమ్మ కళ్లు కక్కిన ఎరుపు ముందు తలబంచిన దారుణ సమయం ఏళ్లతరబడి జాగ్రత్తగా వెంచుకొచ్చిన చుక్కమ్మ పరుపు టపీమని బద్దలై ముక్కలు చెక్కలైన భయంకర ఘడియలవి.

అరలేం ఎరిగిందంటే...
 ఐకమత్యం కొరవడిన భారతీయుల్ని బ్రిటిష్ వాడొచ్చి కాలికింద అణిచిపెట్టి ఏక చక్రాధిపత్యంగా దేశాన్నే ఏలినట్టు, ఆపూర్వో పున్న చిల్లర మలర సారాదుకాణాల్ని ఒక్క కేకతో మూయించి కేవలం తన దుకాణాన్నే ప్రకవర్తి దుకాణంగా ప్రకటించి సారా సామ్రాజ్యాన్ని చుక్కమ్మ ఏలుతున్న రోజుల్లో—ఆవిడ దుకాణం ఎదుట మరో సారా దుకాణం వెలిసింది. దాంతో తనకు

ఎదురుచెప్పిన వ్యక్తిని ‘డిల్లీటరు’ చూసినట్టు ‘డర్టీ’గా చూసింది. అంతేకాదు, కొత్తగా వెలిసిన దుకాణం మీద మకీరపట్టిన తన మాజీ మొగుడు వెంకటేసు కన్వించేసరికి ఆమెకళ్లు నిప్పుల బంతుల్లా మెరిసాయి. అతను మెలివేస్తున్న మీసాలు తన గుండెను కోయడానికి నూరిన కత్తుల్లా కనిపించేసరికి చుక్కమ్మ కోపం చుక్కలనంటింది. అతని పక్కనున్న రెండోభార్య రోశమ్మని చూడగానే రోషము, ప్రకోపమూ వచ్చాయి. దాంతో చుక్కమ్మ నిచ్చంటించిన తారాజాప్త బాలింది. విడివిపెట్టిన బాణంలా ఎదుటి దుకాణంవైపు పరుగు తీసింది ఆడపులిలా అరచి మగసింహంలా కలబడింది. ఆక్షణంలో ఆమె ముఖంలో, ఒంటిలో ప్రకటితమైన కోపాన్ని చూసి చూపరులంతా ఆమెనరాలు పులుక్కున తెగిపోతాయని, కళ్లు రెండూ ‘ఫటేల్’మని పిలిచాతాయనీ అనుకున్నారు.

కానీ, తెగవలసిన వరాలు తనవి కావని, పేలవలసిన కళ్లు గూడా తనవి కావని అని తప్పకుండా ఎదుటి కొట్టు మాజీ మొగుడు వెంకటేశుని, వాడి యిప్పటి పెళ్లం రోశమ్మనే అవుతాయని అరిచింది. కానీ, ఆడపులి అరుపులకు మేకలు, గోవులు జడుస్తాయిగాని సింహాలు, ఖడ్గముగాలు జడననట్టు వెంకటేశు వినమెత్తయినా జడన లేదు. రోశమ్మ కనిసం నములున్న కారాకీళ్లి పుమ్మలైనా బయటికి వూయలేదు. బాణంలా దూసుకొచ్చిన చుక్కమ్మని బంధిని తప్పినట్టు తన్నాడు వెంకటేశు. జాత్తు పట్టుకొని ఈడ్చాడు. బండబూతులు బండెడు తిట్టెడు.

ఇవన్నీకాక ఆఖర్లు “నీ దిక్కున్నోడితో చెప్పకో—నా” అన్నాడు.

అదిగో ఆ సమయంలో ఆ దృశ్యాన్ని చూసిన జనానికి ఏమనిపించిందంటే ద్రావదిని అవమానించిన దుశ్శాసనుణ్ణి భీముడు చెండాడినట్టు, వెంకటేశుని రాజయ్య చెండాడు తాడనుకున్నారు. అక్కడ నెత్తులేళ్లు పారుతాయని భయపడ్డారు—కానీ, వాళ్ల వూపాలు లారుమారయ్యాయి. రాజయ్య చూడమైతే అంతా చూసాడు. కానీ, కళ్లు వుండి కటోదిలా, బలంవుండి గూడా పిరికివాడిలా వుండిపోయేడు.

వెంకటేశుతన్నిన తన్నులు, కోట్టిళ్ల దెబ్బలు చుక్కమ్మ శరీరాన్నే బాధించాయి—కానీ, ఆ సమయంలో రాజయ్య వహించిన దారుణమైన మోసం ఆమె మనసుని కత్తుల్లో కోసింది. అందుకే చెందిరిన జాత్తుతో, కరిగిన బొట్టుతో, చిరిగిన పీరతో, నిస్వలుకళ్ళే కళ్లతో, వణుకుతున్న శరీరంతో, బుసలుకొట్టే స్వరంతో, ఫెళ్లు మంటున్న ఛందలో మూర్ఛుడి కెదురుగా నిలబడి మూర్ఛుడి కంటే ఎర్రగా, వేర్రిగా మండుతూ యిదిగో యిలా అంది.

“రాజయ్య మనిసికాడు. ఆడుత్తు నంజి... పొపుటి సాబ సోసి పెంచినట్టు ఈడికి సారా సోసి పెంచేను. వొళ్లం వొడ్డంటే కోడి కూరలు తినిపించేను నా వొళ్లప్పుగించేను. ఈడికి ఎట్టిన తిండేగాని అదిగో ఆ పూర కుక్క కెట్టుంటే, ఈ ఎంకటేశు గాడు నాకీంత అగుమానం చేసినందుకు జడి కండ లెక్క తాగిస్తే, అడి పేగులు తెంపి నా మెడలో

దండనును. కానిడు మనసుకాదు కుక్కాకాదు. ఈ ఎంకటేకు గోడు, అడికాడ కాణి కంవా నికి, అర్ధణా మంచానికి చేరిన ముండ రోశమ్మ కల్లి నామీద కత్తిగట్టి నా కొట్టె దుట మరోకొట్టు 'టపింగ్' చేసేరు. ఈవూరి పెజానీకాని కంతా తెయ్యి. ఈవూరి ఎంకటేగోరి దగ్గర్నించి బారి కోడి వరకు నా కొట్లోని సారా తాగుతారు. ఎంకటరాజా గారి కాణ్ణించి అచ్చప్పునంతులు గోరి, పరకు నా కొట్లో మాంసనే తి.టారు. అంపేత ఇక్కడ మరోకొట్టు తెగ్నూడదు. తెగిస్తే నా వావ్వుకొను. నాయ పెకారం అడగడని కెలేను. అన్నేయంగా దెబ్బలు తిన్నాను. కినే పలివొతనైతే, వేనేగనక సిమ్మా దప్పన్ను తురాలినైతే, నన్నుకొట్టిన ఎంకటేటగోడు య్యాల్నించి పురీగా మూడోరజా నాటికి గట్టి గల్లిపోవాల, మట్టి గల్లిపోవాల మట్టి గల్లిపోవాల"-అంటూ పళ్లు పలుకుటరాడిస్తూ, కిలమీదనున్న మట్టి తీసి గాల్చి ఎగరేసింది.

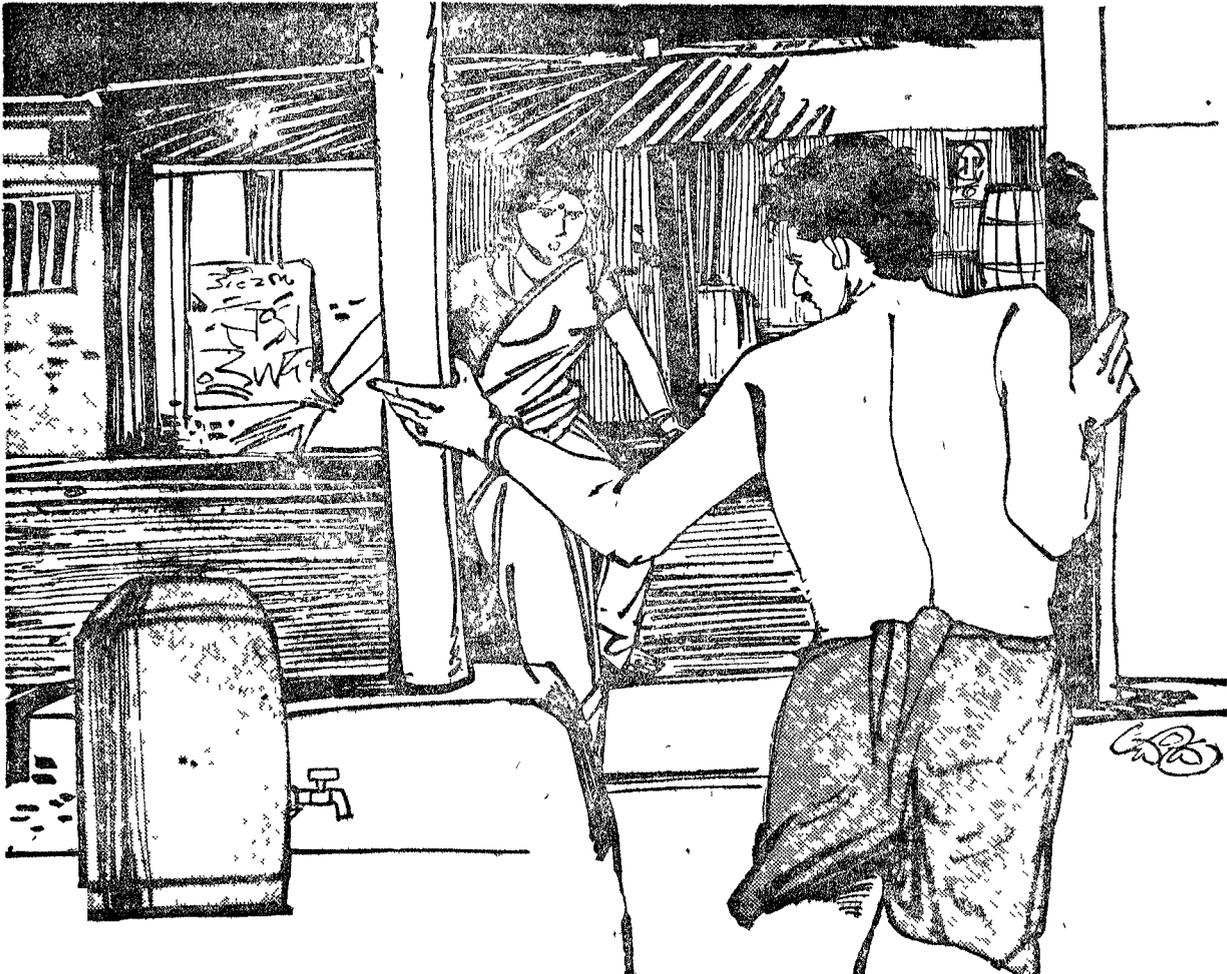
జనం వెళ్లిపోయేరు. సూర్యుడు చల్లబడ్డాడు. కాని ముక్కమ్మ చచ్చబడలేదు. బగబ మూడు గాసుల సారా ఎత్తిన

గ్లాసు దంపకుండా తో గని విక్రమిది పడ సోయింది.

ఇప్పుడు ముక్కమ్మ నిద్రపోతోంది గాబట్టి యిప్పుడే ఆమె గతం గురించి గబగబ చెప్పేయ్యాలి. నారూ వీరూ చెప్పిందాన్నికలిపి, ఇచ్చితమైన విజాన్ని తయారుచేసి, చెప్పున్నా నిదంతా.

మోహిని అమృతం వంచడం కోసమే పుట్టి నట్లు, ముక్కమ్మ కేవలం సారా అమ్మడం కోసమే పుట్టిందన్నట్టు ఆ వూరి మున్నబో సారి. అయితే మోహినికి వున్న పక్షపాతబుద్ధి ముక్కమ్మకి లేదు. తన దుకానానికొచ్చిన వారందరికీ ఒక్కలాగానే సారాకొల్పి యిచ్చింది. తండ్రి అప్పజెప్పిన అగాకాణి వ్యాసారానికి తర చెలివితేటలు జోడించి పదింతలు పెంచింది. ఆమె వ్యాసారం మరీ వృక్షంలా విస్తరించి ఎంతో మంది సారాకూలీలకు పుసాధిని కలిగించింది. ఆమెఅందం సామాన్యమయిందేం కాదు. దేవుడి మెప్పుకోసం దేవరలు ప్రత్యేకించి తయారుచేసి పెజెంట్ చేసిన సారాలాతి బొమ్మ-ముక్కమ్మ అని ఆ వూరి కొచ్చిన టైట్ భజనదాసు భద్రాచలం ఓ సారి సారా

అగుటా అన్నట్టు. ఆమె ఎయిను అల పలు పీటలాడుతున్నప్పుడు, ఆమెలోని కోర్కెలు బుసలు కొడుతున్నప్పుడు. వయసుకి వలవచ్చి, కోర్కెలకు నాగస్వరంపూది మనిషిని మచ్చిక చేసుకుని-తర్వాత 'మొగుడు' స్థానంలోకి ప్రవేశించినవాడు వెంకటేశ్వర్లే! అయితే ఆమెకు పెళ్లయినా, ఆమె దుకాణానికొచ్చిన సారా కన్నమర్చుకీ ఆమె అందమైన ముఖం. ఎత్తైన గుండెలు మాత్రమే గుర్తుండేవటగాని ఆ గుండెల మీద (వేళ్లాడుతున్న తాళిబొట్టు మాత్రం గుర్తుండేది కాదట) ముక్కమ్మ సారా అమ్మి అమ్మి చివరకి తనే 'సారా'గా మారి పోయిందట. ఆమెను చూస్తుంటేనే సారా తాగినంత మైకం ఆవరించడం వల్ల, ఆమె కోసం కొంతమంది దీపంమట్టూ పురుగుల్లా తిరిగేవారట. అయితే దీపం మట్టూ తిరిగే పురుగులు, చూసేవారికి యిబ్బంది కలిగించినా, దీ సొన్ని మాత్రం ఏమీ ఘేదులే నట్టు. పురుగుల్లాంటి పురుషులు వెంకటేశుకి కోపం తెప్పించినా ముక్కమ్మవేం చేయలేని సోయేవారట. అలా తనకోసం వచ్చిన వారు ఎక్కువవటంతో, మొదట్లో గూట్లోక

దీవంలా గుడ్డిగా వెలిగే చుక్కమ్మ వ్యాపారం, క్రమంగా అక్షవాల్కుల విద్యుద్దీపంలా మెరవ సాగిందట. ఆమెగల్లా పెట్టె బరువు పెరిగే సరికి కొంతమంది పోకిరీ మనుషులు చౌరవ చేసుకుని పాలకుండాని పాములుచుట్టేసినట్టు ఆమెను చుట్టుముట్టేరట.

తేలుకుట్టిన దొంగలు

అంతట వెంకటేశ్వర్లు వేడెక్కిపోయి పాముల్ని తగిలెయ్యబోయాడు కానీ ఆ పాములు అతనిమీద బుసకొట్టే సరికి అతని మనసు పుటుక్కుమని తిరిగిపోయి

యిలా అన్నాట్టా “చుక్కమ్మా, నీకీ బుద్ధి మంచిది గాదు మొగుడంటూ ఒకణ్ణి నేనుండగా, మరొకలో మరోలా నడుసుకోడం నాయంకాదు” అని అన్నప్పటికీ ఆమె నన్ను కాదన్నట్టుగా వూరుకుందిట దాంతో మరి రెచ్చిపోయి “ఛీల్తిరేకి, సారాతాగిన

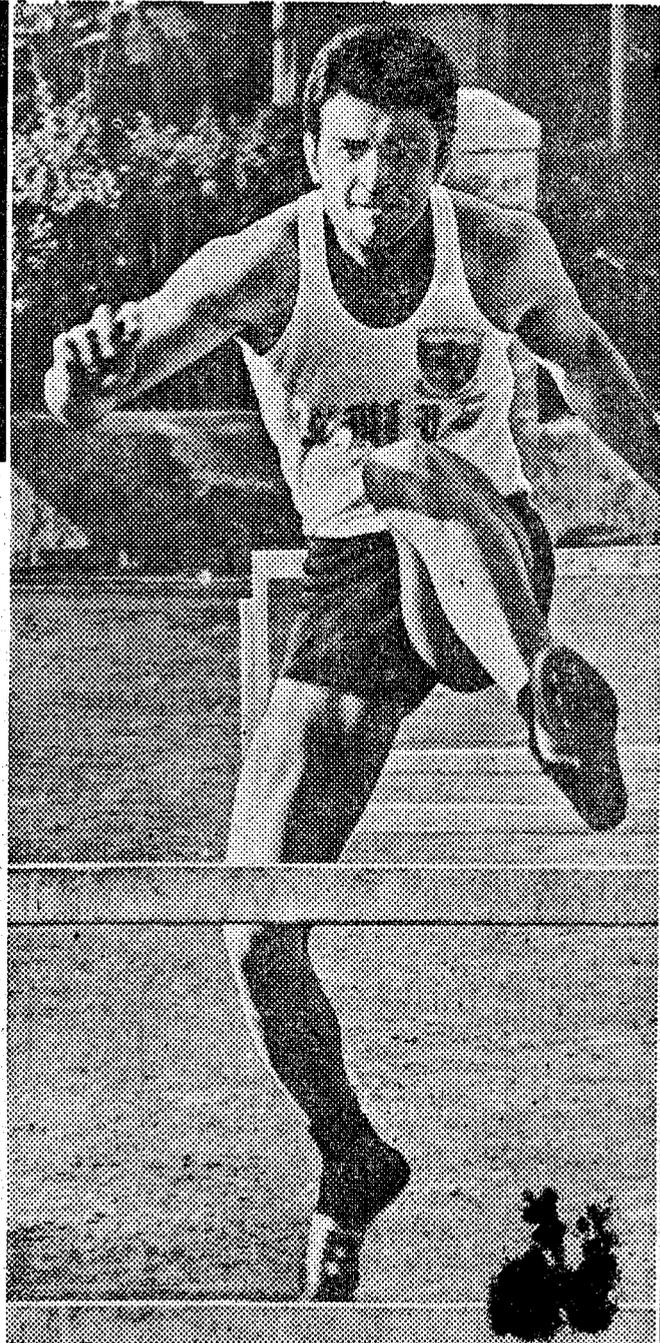
కండరాల నొప్పి?

బాధ నివారణ కోసం అయోడెక్స్ రుద్దటం అవసరం

ఇతర ఆయింట్ మెంట్స్ మీకు బాధనుంచి ఉపశాంతిని యియ్యవచ్చు. అయోడెక్స్ ఉపశాంతిని యిస్తూ, బాధను నివారిస్తుంది. దీనిలో అయోడిన్ ఉంది గనక.

కండరాల నొప్పులకూ, కీళ్ళ నొప్పులకూ ఒకే ఒక ఆయింట్ మెంట్-అయోడెక్స్.

అయోడెక్స్ మిమ్మల్ని మళ్ళీ చురుకుగా పనిచేసేలా చేస్తుంది.

లింటాస్-10 DEX.2-140 TL

అడదాన్నెనా నమ్మొచ్చును గాని సారాగా మారిపోయి, సానిటలు లాడేదాన్ని మాత్రం నమ్మగూడదని" తిట్టి తిట్టి, ఓ చిక్కటి చీకటివేళ ఆమె ఒంటిమీదున్న నగలన్నీ నిలుపుదోసిడి చేసేసి పరార్చే పోయాడట.

'మొగుడు పోతే మరో మొగుడు రావొచ్చు గాని, నగలుపోతే మళ్ళీ నగలు రావు కదా'ని చుక్కమ్మ వాలోజాలపాటు 'నగ'లేట్టులు ఏడ్చిందట ఆమె కళ్ళ గండికొట్టిన చెరువుల్లా పుద్భతంగా నీరుకార్చి, ఆ తర్వాత సెలయేటి పాయల్లాగ మెల్లిగా నన్నగా నీరు కార్చడం ప్రారంభించాయి అలా ఏడుస్తున్న రోజల్లోనే రాజయ్య తారకిల్లాడట.

రాజయ్య వచ్చిందగ్గర్నుంచీ కథ నాకు తెలుసుగాబట్టి 'అట' 'అట' అన్నవదాలు తీసేసి తీస్తూ, యదార్థంగా కథ చెప్పుకొచ్చేస్తాను. రాజయ్య కండలు ఆమె కళ్ళకిపూలదండల్లాగ, అతని ముఖం సాయంసంధ్యలో మెరిసే నూర్య బింబంలా ఎర్రగా కన్పించాయి. మొత్తమ్మీద తన రాజ్యభిక్ష్యుడయిన రాజగార్లకాక, రాజ వర్చస్సుతో పుట్టిన సామాన్యడిలా కన్పించాడు తెల్లారి రేనాక తన వ్యాపారం మాయ గాళ తోటి, మందుగాళ్ళతోటి ముడిపడి వుంటుంది గాబట్టి రాజయ్యలాటివాడి రక్షణ తనకవసరమని గ్రహించి రాజయ్యకి తన చూపుల బాణాన్ని వదిలింది చుక్కమ్మ రాముడి బాణానికి చావని జీవుడు వుంటే వుండొచ్చునేమో గాని-చుక్కమ్మ చూపుల బాణానికి లొంగని సరసుడు, పురుషుడు వుండరుగాక వుండరని నిరూపిస్తూ రాజలాటి రాజయ్య ఆమెకు, ఆమె వ్యాపారానికి రక్షక భటుడై పోయాడు.

రాణిగారి మొగుడు రాణిగారి మొగుడే అవుతాడు గాని రాజమాత్రం అవడన్నట్టు చుక్కమ్మ మొగుడు, వ్యాపారానికి పోవుకారవ లేదు సారామోసే కూలీల మీద పెత్తనం చెయ్యడం, స్వయంగా దగ్గరుండి బట్టి సారా మోయించుకురావడం లాంటి ముఖ్యమైన పనులు మాత్రం చేస్తున్నాడు. ఇలా వ్యాపారం సాగుతుండగా సాగుతుండగా, చుక్కమ్మ దుకాణం ఎదుట ఎప్పుడో ఫరార్చే పోయిన వెంకటేశం, రోజమ్మతో కలిసి ప్రత్యక్ష మయ్యాడు పోటీగా మరో సారా దుకాణం పెట్టేడు అ తర్వాత కథంతా యీ కథ రంభంలో జరిగిందే.

ముందుజిప్పిన తగువు జరిగి సరిగ్గా

మూడంటేమూడే రోజుల తర్వాత ఓ తెల, వారురూమున వూరు వూరంతా గుప్పుమంది. నిద్ర మేల్కొన్న కోళ్ళ కుయ్యటమా మాన టమా అని సంశయిస్తున్న సమయంలో "వూరవతల మావిడితోపులో వెంకటేశుగాడ్చి ఎవరోపంపి పారేసారు" అన్నవార్త వూరి ప్రజ లకి మేల్కొలుపు పాడి, భయంలో ముంచింది. రోజమ్మ గొల్లుమంది.

చుక్కమ్మ మాత్రం గబగబ నిద్రలేచి, స్నానంచేసి, తడియారని చీరతో, అన్నడే తూర్పు కొండలమీద నించి ఆకాశం మీద కొస్తున్న సూర్యుడి కెదురుగా చేతులు జోడించి నిలబడి "తండ్రీ, సూర్యారాయణ మూర్తీ సువ్యవ్యాస, సిమ్మాద్రవన్న తండ్రీ సువ్యవ నా వచ్చిన వున్నావు. నీ బత్తురాలి అనుమానం నీ అనుమానంగా భావించి, శత్రువుని చీల్చి చెండాతీసినావు" అంటూ భక్తిగా దణ్ణం పెట్టి తర్వాత కసిగా రోజమ్మ కొట్టుమీద తుపుక్కున వూసింది.

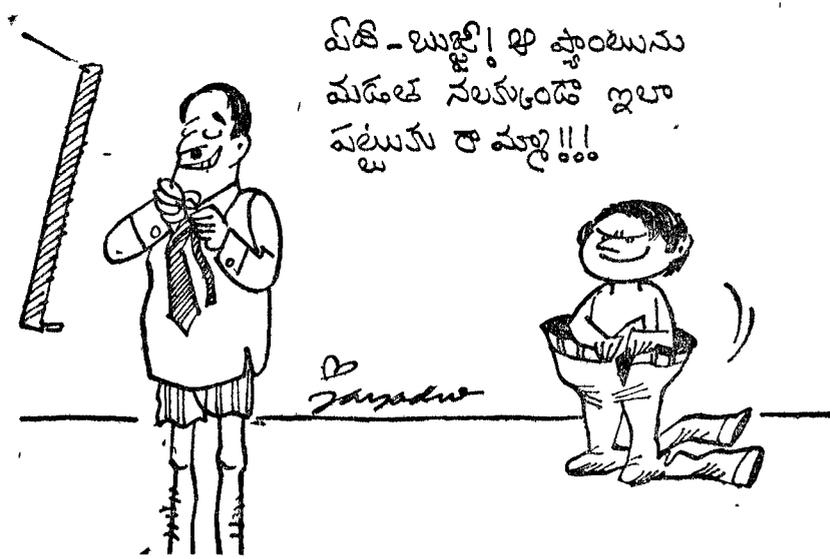
రోజమ్మ మాత్రం రేసుగురంలా పరుగులుతీస్తూ మగవులిని పోగొట్టుకున్న అడవులిలాగ చాలాసేపు ఏడ్చి ఏడ్చి చుక్కమ్మని, రాజయ్యని విడివిడిగాను, వుమ్మడిగాను, మొత్తంమీద లెకెతోండైవేల తిట్లు తిట్టి అఖర్చి "దేవుడు లేడా? ఇంత అన్నేయం జరిగేక అటు దేవుణ్ణి యిటు పోలీసుల్ని నిద్రపోసిస్తానా?" అంటూ వెరిగా అరిచింది

ఆరోజు మార్చి పదవతారీఖు, సోమవారం

* * *

శ్రీ హరిపురం పోలీస్ స్టేషన్లో హెడ్డు ఆచ్చిరాజకి గుండెల్లో రాయి పడింది. కానిస్టేబులు బుచ్చిరాజ గుండె తాత్కాలికంగా అగిపోయింది. యస్సై అప్పారావు కాటు వెయ్యడానికి ఎవరూ దొరకని తామసాములా బుసలు కొడుతున్నాడు. వాళ్ళ కళ్ళడి నించి ఓసారా కూలి చిత్రంగా తప్పించుకుపోయాడు. అదీ వారి భయాలకి కారణం.

సోమవారంనాడు తెల్లవారురూము నాలు గయిదు గంటలప్పుడు విరియాలపాడు అనే గ్రామంనించి బండిమీద డజను సారా ట్యూబులు వేసుకొస్తున్న ఒకానొక సారా కూలీని వీరంతా కలిసి పట్టుకున్నారు. వాడి మీద చార్జీపేటు తయారుచేసారు ఎస్.ఎస్.ఎస్ చేసారు. తీరావాణ్ణి కోర్టుకి తీసికెళ్లాలను కుంటుండగా సారా కూలీ వీళ్ళ కన్ను గప్పి పారిపోయాడు పై అధికారుల ధృష్టిలో యిప్పటికే తను అసమర్థుడిగా చూడబడు తున్నందుకు, ఇప్పుడు మళ్ళా యిలా జరిగినం దుకు యస్సైగారు -- చెడ చిరాకుపడి పోతున్నాడు. తన అండర్ లోపున్న అచ్చి రాజని, బుచ్చిరాజని తిట్లు గలిగినన్ని తిట్లు తెలుగులోను, ఇంగ్లీషులోను తిట్టి తిట్టి -- అఖర్చి "మీరిద్దరూ పోలీసు పనికేగాదు, పాకీ పనిగూడ పనికీరారు మీ చేతికి దొంగలు, సారా కూలీలు దొరకనే దొరకరు ఏదో నా ప్రతిభవల్ల యీ ఒక్కడూ దొరికితే వాళ్ళిగూడా పదిలేసారు. సారాతోపాటు మనిషి గూడా దొరికినట్టు రిపోర్టు రాసి పంపించాం. ఇప్పుడాడిస్తానంతో ఎవణ్ణి నిలబెడతాం ?

అసలే మేష్ట్రీలు తల్లి మొగుడు రకం. అడేసే (వశలతి) జవాబులు చెప్పలేక చిన్నప్పుడు మాయమ్మ పట్టిన కాకరాకు వసర బయట కొన్నాన్ని. ఇప్పుడు మీ రిద్దరూ ఏం చేసారంటే—ఎంటనే ఎల్లి, ఈ చుట్టుపట్ల మనకి తెల్లిన పాత కెడిగాణ్ణా, మనో చుట్టరికం వున్న ఏ సారాకూలిగాణ్ణో ఏదో పిల్లిమాయ చేసి లీసుకురండి. ఈ సారికి అడివి నిలచెట్టి ఏదో బొమ్మా అడిద్దాం” అంటూ వారిని వెంట తరిమాడు.

అలాంటి అవసరాలు కలగాలేకని, కలిగితే ఏం చెయ్యాలో అచ్చిరాజకి, బుచ్చిరాజకి ఒకరు చెప్పక్కర్లేదు. అచ్చిరాజ పుట్టినప్పుడు ‘కేకే కేకే కేకే’ మని ఏడవలేదట ‘కేకే కేకే కేకే’ అని ఏడిస్తే వీడు ఎప్పుటికైనా దొంగైతే అవుతాడు లేదా పోలీస్సేనా అవుతాడని అతని తండ్రి గ్రహించినవాడై, దొంగల్ని పట్టే పోలీసు డిపార్టుమెంటులో జాయింట్ చేయించాడని వినికీడి. వారిద్దరు తిన్నగా రాజయ్య దగ్గరకొచ్చి అడిగారు. పూటకీ గడవని రోజుల్లోనైతే రాజయ్యకి పోలీసులంటే కొంచెం భయం వుండేది గాని, రాజయ్య పరిస్థితి చుక్కమ్మవల్ల మారిం దగ్గర్నించి భయంకాస్త స్నేహంగా మారి పోయింది. పోలీసు అచ్చిరాజ గూడా స్నేహ పూర్వకంగా ఇలా అన్నాడు. “ఒరే రాజయ్యా, కష్టాలెవరికైనా వస్తాయి హరిశ్చెందుల్లాటోడికి ఇస్సామిటుడి మూలకంగా కష్టాలొచ్చి అరణ్యాలంట ఎల్లిపోయాడు. కాకీ బట్టల్ని ఏసుకుని కేటుగాళ్లలో రామకుతిరిగే పోలీస్ ఫోన్ మేవనగా ఎంత? ఈ విషయంలో నువ్వే సాయపడాలి. మునుపయితే నీస్సు దబాయింది లాక్కుపోయావోళ్లం. కానీ, లొండముదిరి పూసరవల్లి అయినట్టు నువ్విప్పుడు సారాకూలీనించి షెవుకారమ్మమొగుడై పోయేవు. అంచేతే నీస్సువుడు ‘రివైస్’ చేస్తున్నాం. మా పీకలమీద కూకున్న ఈ మంగలికత్తిని తప్పించి పుస్తాం కట్టుకొరదు బాబ్బాబా” — అంటూ దీనంగా ప్రార్థించాక రాజయ్య అసహ్యంగా ఆవులింది అభయం యివ్వడానికి సిద్దమైన వాళ్ళాగా పోజుపెట్టి “ఎప్పుడు దొరికాడాడు?” అన్నాడు.

“సోమవారం నాడు తెల్లారుగంటు బాలుగైదు గంటలప్పుడు”
 “ఎక్కడ?”
 “మిరియాలపాడు గ్రామందగ్గర”

తేలుకుట్టిన దొంగలు

“అదిక్కడ కెంత దూరం?”
 “పది మైళ్లు”
 “అయితే ఆ రోజున ఆటయింతో నన్ను అక్కడ సారాతో పట్టుకున్నట్టు కేసు ఎడతారన్నమాట”
 “అవునా అవునా—కాదనకరా కాదనకరా”
 రాజయ్య ఒక్క నిమిషం ఆలోచించి— మరునిమిషంలో “సరే, మీ యిష్టం” అన్నాడు

* * *
 కోర్టులో కేసు జరిగింది. ఫలాన రోజున ఫలానా చోట, ఫలానింత సారాతో దొరికిపోయి

గ్రందావిష్కరణోత్సవం

ప్రతికలు పంచలేదు
 విందులు జరగలేదు
 భట్రాజులు పొగడలేదు
 చప్పట్లు కురవలేదు
 దండలతో మెడ నిండలేదు
 కెమెరా కిక్కు మనలేదు
 విలేఖరులు గుమిగూడలేదు
 ఆటోగ్రాఫులు అడగలేదు
 కలలు కంటున్న కవిగారు
 ముద్రాపకుడు అందించిన
 ప్రెస్ బిల్లు చూచి మాడగానే
 ముఖంతిరిగి పడిపోవడంతో
 సభ సమాప్తమైంది!

— ఏ. సూర్యవర్మ

నల్లు రాజయ్య కోర్టులో ఒప్పేసుకున్నాడు, జడ్జిగారు జాలానా వేశారు. చుక్కమ్మ కట్టేసింది.
 “మీ వుజ్జోగలకి వుప్పుగాలి తగిలి కుండా వుండటానికి మా చేతి చమురు ఒదిలి పోవాలి. ఏటి చేస్తాం? మా మీద పోలీసులు మారటితల్లి ప్రేమ చూపించినా మాకు మాత్రం అలాంటిదేం లేదు జవాబుబాబా” — అంది చుక్కమ్మ కేసు అయిపోయింతర్వాత.

* * *
 శ్రీ హరిపురంలో జరిగిన వెంకటేశు హత్య కేసు విచారణకొచ్చింది. రోజమ్మ యీ విషయంలో చాలాగట్టిపట్టేసట్టింది. “చుక్కమ్మ రాజయ్య లిద్దరూ కుమ్మక్కయి యీ కూనీ రోపార”ని ఆమె వాదన. రాజయ్యని ముఖ్య

అనుమానితుడిగా తీసుకున్నారు రాజయ్య కోర్టులో చెప్పవలసిన నాలుగు ముక్కలు తడుముకోకుండా చెప్పాడు ఆ మాటల సారాశమేమిటంటే “ఫలానా రోజున, ఫలానా చోట జరిగిన కూనీ నేనే చేసానని ఆరోపించేరు. కానైతే, అదేరోజున అదే సమయంలో నేను మిరియాలపాడు గ్రామం దగ్గర సారా తీసుకొస్తూ, పోలీసులకి దొరికిపోయాను. అప్పట్నుంచి రేసు అయిందాకా పోలీసుల కస్టడీలోనే వుండి, కింది కోర్టులో గురిమానారళిదును కట్టుకుని విడుదలయ్యాను కోర్టు వారు నేను కట్టిన జరిమానా రళిదును చిత్త గించొచ్చు నేను దొంగసారాతో ఆ రోజున మిరియాలపాడు గ్రామందగ్గర దొరికానే తప్ప ఆ సమయంలో శ్రీ హరిపురంలో నేను వెంకటేశుని హత్య చేయలేదు అసలు నేనప్పుడు శ్రీ హరిపురంలో లేనేలేను”

అతను చెప్పిన స్టేట్ మెంటుకు హెడ్జు అచ్చిరాజ, కానిస్టేబులు బుచ్చిరాజ యస్సె అప్పారావు లిచ్చిన సాక్ష్యలు బలమిచ్చాయి రాజయ్య మీద వున్న కేసు కొట్టేవేయ బడింది.

రోజమ్మ మొల్లమంది. ఆవారత వినాక చుక్కమ్మ దేవడిక దణ్ణం వెట్టింది సబిన్ల పెక్టరు అప్పారావు ఐసు కొట్టో పెట్టిన మనిషిలా గడ్డ కట్టుకుపోయాడు బుచ్చిరాజ, అచ్చిరాజులు దెయ్యం పట్టిన మనుషుల్లా వెరిమీషలు చూసారు.

రాజయ్య చెప్పిందంతా అబద్ధమని వీరం దరికీ మొను కానీ, ఆ విషయం ఎవరూ బయటికి చెప్పలేకపోయారు— తేలు కుట్టిన దొంగల్లాగ!

ఆ రాత్రి “గుళ్ళో దేవుడలేడు, కోర్టులంట న్యాయంలేదు లేదు, అసలీ లోకంలో ధర్మం, న్యాయం లేవు లేవు లేవు” అంటూ రోజమ్మ పిచ్చెక్కినట్టు అరుస్తుంటే —

“మగోడివంటే నువ్వే! అప్పు తిట్లు తిట్టి నోరు పాడుచేసుకునీ బదులు, ఒక్క పోటుపొడిచి నా శత్రువుని తుడిచి పారిసానావు— మగోడివంటే నువ్వే” అంది చుక్కమ్మ నర్తనశాలలో కీచకుళ్ళి వధించిన భీముళ్ళి చూచిన ద్రౌపదిలా రాజయ్యవైపు చూస్తూ.

అచ్చిరాజ, బుచ్చిరాజ, యస్సె అప్పారావులు మూత్రం తేలుకుట్టిన దొంగల్లాగ నోరువిప్పి నిజం చెప్పలేక పోతున్నారు.